

روش شخصی من در استفاده از سنتور ایرانی

نویسنده: رضا مدنی

۲ دسامبر ۲۰۱۸

حق طبع و نشر محفوظ ۲۰۱۸ رضا مدنی

کپی کردن یا بازتولید این نوشتار، یا قسمتهایی از این نوشتار، بدون اجازه مولف ممنوع می باشد.

اکتاو نوازی روی سنتور

ساختار سنتور ایرانی برای اکتاو نوازی بسیار مناسب است. بر روی سنتور ایرانی، به استثنای اکتاوهای تشکیل شده با نتهای سمت راست خرکهای زرد که نواختن آنها به کمی کمک فکری احتیاج دارد، بقیه اکتاوها در کنار یکدیگر قرار دارند.

برای نشان دادن امکانات مختلف اکتاو نوازی، به شکل ۱ زیر مراجعه میکنیم.

- میزان ۱ یک توالی ساده با نتهای لا-سی-دو-ر را نشان میدهد.
- میزان ۲ **نواختن این نتها با اکتاو** را نشان میدهد. من در تنظیم خود برای سنتور از « **پسر خندان** » *To yelasto pedi* قطعه آهنگساز یونانی میکیس تیودوراکیس Mikis Theodorakis از این طریق نواختن در قسمت مقدمه در میزانهای ۱ تا ۱۲ استفاده میکنم.
- میزان ۳ همین نتها را با ریز و نت نویسی به اختصار نشان میدهد. در عمل، این ریزها را می توان با نتهای دولانچنگ (میزان ۴)، ۶ نتی sextuplet (میزان ۵)، سه لا چنگ (میزان ۶) و یا با انواع مختلف تک ریز (معمول در ریز نوازی در سنت ردیف) اجرا کرد. در تنظیم از **پسر خندان** من از این روش در بخشهای آوازی و بخشهای اتصالی از میزان ۱۳ به بعد استفاده میکنم. شما می توانید اجرای این قطعه را با روشهای قید شده فوق با این پیوند گوش بدهید: **اجرای پسر خندان**
- میزان ۷ **توزیع نتهای ملودی را بین دو اکتاو** نشان میدهد است. طنین سیمهای سنتور و همجوشی هارمونیکهای تولید شده توسط آنها باعث میشوند که این تناوب به طور شگفت آوری یک حاصل صوتی طبیعی را ارائه کرده و به طور کامل یکپارچگی ملودی را حفظ کند.
- یکی از فواید روش **توزیع نتهای یک ملودی روی دو (یا سه) اکتاو**، بهره برداری از **نتهای متغیر در اکتاو** است. میزان ۸ این امکان را نشان می دهد. در اینجا، سی خرک زرد بمل است و سی خرک سفید بکار است. در مثال ارائه شده، ما با سی بکار به سمت بالا و با سی بمل به سمت پایین حرکت میکنیم. برای توضیح بیشتر در مورد این نوع نت متغیر به متن من **تنظیم نتهای متغیر روی سنتور ۲ خرک** مبحث « نتهای متغیر در اکتاو » صفحه ۲ شکل ۲ مراجعه کنید.
- روش **توزیع نتها در اکتاو**، در عمل، با ریز نوازی. در اکتاو **آمیخته** میشود. به این ترتیب، نتهای کوتاه مدت با روش اول (توزیع در اکتاو) و نتهای دراز مدت با روش دوم (ریز در اکتاو) نواخته میشوند. شکل ۲ قسمتی از قطعه من « دوش » که بر روی غزلی از حافظ نوشته ام را روی ۱ اکتاو و همین قسمت را با اجرای ۲ اکتاوی نشان میدهد. که در آن از هر دو روش توزیع در اکتاو و ریز در اکتاو استفاده شده است. به نکات زیر در شکل ۲ توجه فرمایید:
  - ترکیب متغیر ریزها با چنگ و دولا چنگ در هر ۲ روش اجرا،
  - بازسازی آکورد می مینور رود ۳ سه اکتاو (میزان ۱۱)،
  - نگارش ملودی روی ۲ اکتاو نسبتاً ناخوانا است، به همین دلیل بهتر است، که ملودی را در نسخه اصلی ۱ اکتاوی خود خواند و اجرای روی ۲ اکتاو (و یا حتی ۳ اکتاو) را به طور ذهنی انجام داد.
- هر یک از روشهای نوازندگی در ۲ اکتاو را که متن فوق ارائه شده است میتوان به طور جداگانه و یا به نحو ترکیبی (مثل مثال شکل ۲)، بر روی کل یک ملودی یا بر روی قسمتهایی از یک قطعه اجرا کرد.

Figure 1 is a musical score in 4/4 time, consisting of eight staves. The first two staves show a simple melody. The third staff introduces chords. The fourth and fifth staves feature sixteenth-note runs with a '6' above them. The sixth staff continues with more sixteenth-note runs. The seventh staff shows a simple melody with a fermata. The eighth staff concludes with a final melody line.

شکل ۱

Doush _____ dar hal - ghe - ye ma _____ ghe-se - ye _____
 _____ ghe - se - ye _____ ghi - soo _____ ye - to bood

B

نوشته

Doush _____ dar hal - ghe - ye ma _____ ghe-se - ye _____
 _____ ghe - se - ye _____ ghi - soo _____ ye - to bood

B

اجرا با توزیع و ریز در اکتاو

شکل ۲